

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY

DOKTORANCI

W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2013 R.

bydgoszcz.stat.gov.pl

OPRACOWANIA SYGNALNE

Bydgoszcz, listopad 2014 r.

Niniejsze opracowanie przedstawia informacje dotyczące studentów studiów doktoranckich (łącznie z cudzoziemcami) w województwie kujawsko-pomorskim według stanu na 31.12.2013 r. Źródłem danych o studiach doktoranckich w Polsce są wyniki realizowanego raz do roku przez GUS badania pt. Sprawozdanie o stypendiach naukowych, studiach podyplomowych i doktoranckich oraz zatrudnieniu w szkołach wyższych, instytutach naukowych i badawczych (formularz S-12). Dane o szkołach wyższych prowadzących studia trzeciego stopnia oraz o uczestnikach tych studiów przedstawiono z uwzględnieniem obszarów wiedzy, dziedzin nauk i dyscyplin naukowych zgodnych z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1065).

Pojęcia

Szkoły wyższe – szkoły działające w oparciu o Ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 z późniejszymi zmianami).

Studia doktoranckie – studia przygotowujące do uzyskania stopnia naukowego doktora, prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni, instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk, instytut badawczy lub międzynarodowy instytut naukowy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, utworzony na podstawie odrębnych przepisów, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

Doktorant – uczestnik studiów doktoranckich.

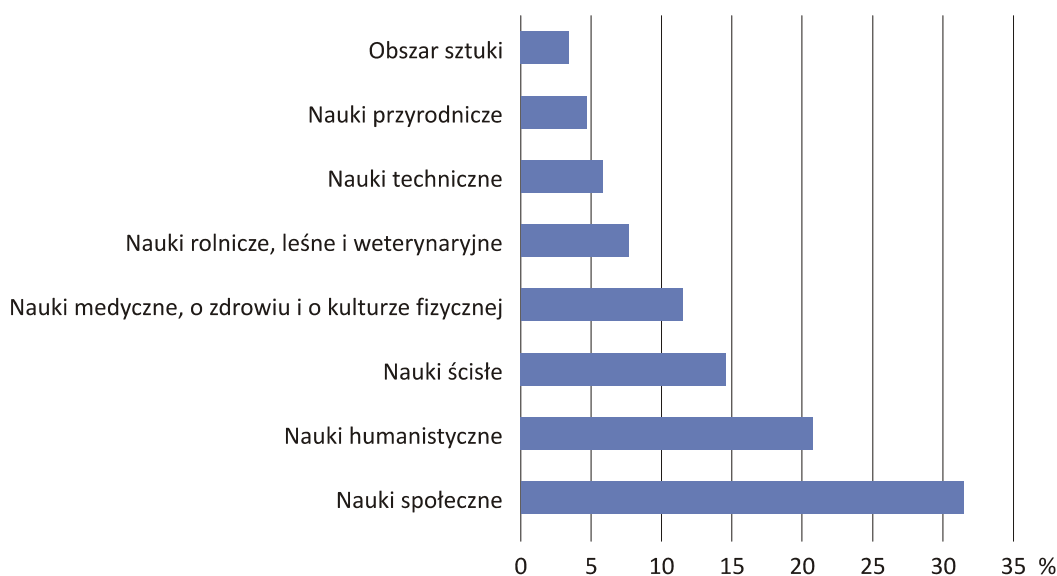
Uczelnia – szkoła prowadząca studia wyższe, utworzona w sposób określony w ustawie.

W województwie kujawsko-pomorskim według stanu na 31.12.2013 r. cztery szkoły wyższe posiadały uprawnienia do prowadzenia studiów doktoranckich i nadawania stopnia naukowego doktora. Łącznie jednostki te kształciły 1198 doktorantów (2,8% ogółu kształcących się na studiach trzeciego stopnia w Polsce) w 8 obszarach wiedzy, 16 dziedzinach nauk i 35 dyscyplinach naukowych, przy czym w zakresie dziedziny nauk teologicznych oraz dziedziny nauk o zdrowiu nie wyróżnia się dyscyplin naukowych. Wśród ogółu osób kształcących się na studiach doktoranckich w województwie kujawsko-pomorskim nieco więcej, bo 56,3%, stanowiły kobiety (było to o 2,4 p.proc. więcej niż w kraju). Zdecydowana większość doktorantów w województwie kujawsko-pomorskim, bo 93,6%, kształciła się na studiach stacjonarnych. Było to o 12,2 p.proc. więcej niż w kraju. Wśród ogółu doktorantów w analizowanym województwie niewielki był odsetek cudzoziemców. Stanowili oni zaledwie 1,2% ogółu doktorantów w województwie.

Wśród szkół wyższych prowadzących w analizowanym roku studia trzeciego stopnia w województwie kujawsko-pomorskim, znalazły się trzy uniwersytety, Uniwersytet Mikołaja Kopernika (UMK) w Toruniu, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich (UTP) w Bydgoszczy i Uniwersytet Kazimierza Wielkiego (UKW) w Bydgoszczy oraz Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy. Największy udział kobiet zauważa się wśród studentów studiów doktoranckich prowadzonych przez Uniwersytet Kazimierza Wielkiego. Stanowiły one 65,4% ogółu doktorantów tej szkoły wyższej. Najmniejszy udział kobiet wśród studentów studiów trzeciego stopnia był zaś wśród doktorantów Akademii Muzycznej (30,0%). Mniejsze dysproporcje pod względem rozkładu płci zanotowano wśród doktorantów Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego oraz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Udział kobiet kształcących się na studiach trzeciego stopnia w tych placówkach wyniósł odpowiednio 53,8% i 55,3%.

Doktoranci według obszarów wiedzy w województwie kujawsko-pomorskim Stan w dniu 31.12.2013 r.

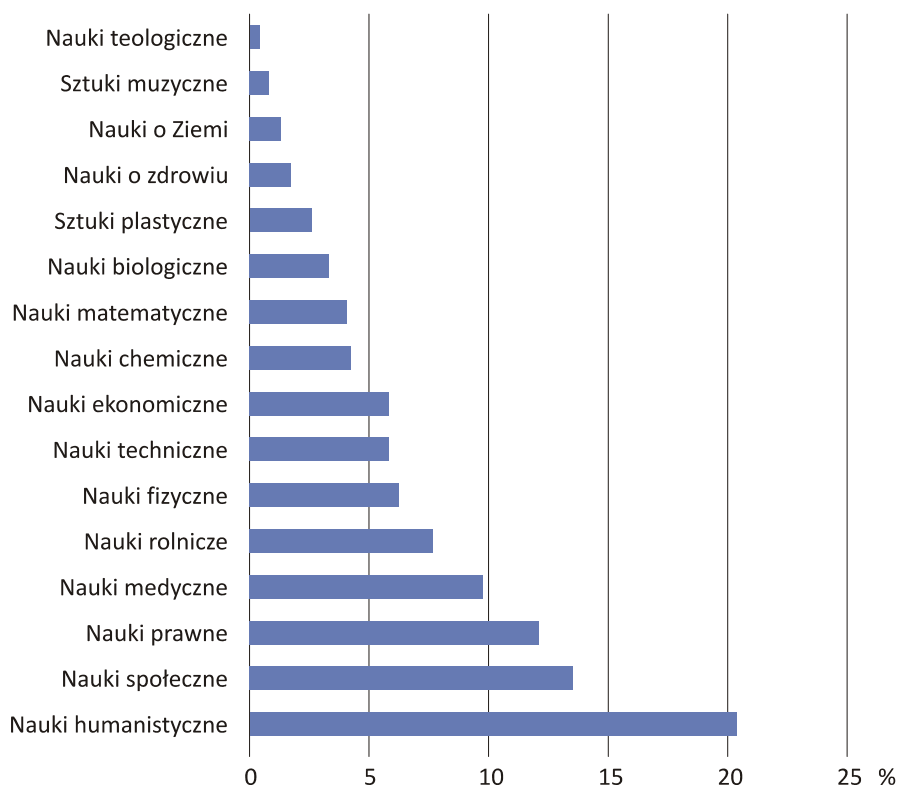

Zarówno w województwie kujawsko-pomorskim, jak i w Polsce, najliczniej reprezentowanym przez doktorantów **obszarem wiedzy** były nauki społeczne oraz nauki humanistyczne. W tych obszarach wiedzy kształciło się ponad 31% i 20% ogółu doktorantów w województwie kujawsko-pomorskim. *W przypadku nauk społecznych było to o nieco ponad 2 p.proc. więcej niż w Polsce, a w przypadku nauk humanistycznych o niemal 2,6 p.proc. mniej niż w Polsce.* Do najbardziej sfeminizowanych obszarów wiedzy w województwie kujawsko-pomorskim należały nauki rolnicze, leśne i weterynaryjne, gdzie udział kobiet w ogólnej liczbie doktorantów wyniósł ponad 70%. Mężczyźni natomiast zdecydowanie dominowali wśród doktorantów obszaru nauk technicznych. Na jedną studiującą w tym obszarze wiedzy kobietę przypadało aż 4 panów.

Biorąc pod uwagę **dziedziny nauk** objęte kształceniem na studiach trzeciego stopnia zauważa się, że najpopularniejszą dziedziną nauk, zarówno w województwie kujawsko-pomorskim jak i w Polsce, były nauki humanistyczne. W województwie kujawsko-pomorskim dyscypliny z zakresu tej dziedziny nauk studiowało ponad 20% kształcących się w województwie doktorantów *(o 1,6 p.proc. więcej niż w Polsce)*.

**Doktoranci według dziedzin nauk w województwie kujawsko-pomorskim
Stan w dniu 31.12.2013 r.**

Znaczący był również udział doktorantów kształcących się w zakresie nauk społecznych i prawnych (wyniósł odpowiednio 13,5% oraz 12,1% i był wyższy niż średnio w Polsce odpowiednio o 3,6 p.proc. i 3,9 p.proc.). Znacznie mniejszy, bo nie przekraczający 10% ogółu, był natomiast odsetek doktorantów w pozostałych dziedzinach nauk. Najmniej doktorantów w województwie kujawsko-pomorskim studiowało nauki teologiczne oraz sztuki muzyczne (mniej niż 1% ogółu studiujących w województwie doktorantów).

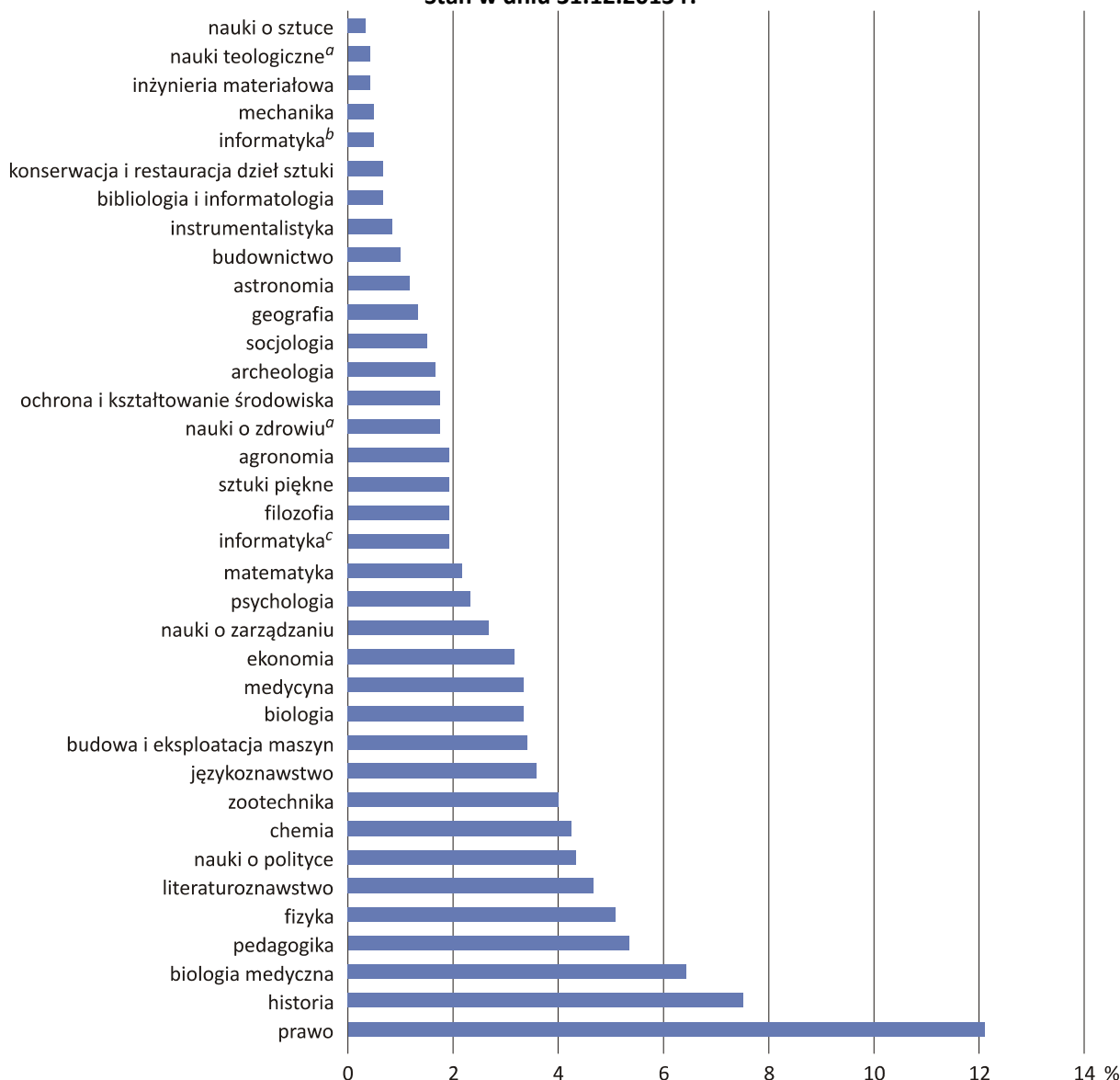
Do najbardziej sfeminizowanych dziedzin nauk w województwie kujawsko-pomorskim należały nauki chemiczne oraz plastyczne, gdzie kobiety stanowiły około 3/4 studiujących. Mężczyźni natomiast zdecydowanie dominowali wśród doktorantów nauk teologicznych i technicznych. Ich udział w ogólnej liczbie studiujących w zakresie tych dziedzin nauk wyniósł po około 80%.

Biorąc pod uwagę uczestników studiów doktoranckich według **dyscyplin naukowych** zauważa się, że w analizowanym roku najwięcej doktorantów kształciło się w zakresie prawa, wchodzącego w skład nauk prawnych. Tę dyscyplinę naukową studiowało 145 doktorantów (12,1% ogółu uczęszczających na studia trzeciego stopnia w województwie kujawsko-pomorskim).

Relatywnie dużą grupę stanowili także doktoranci takich dyscyplin naukowych jak historia i biologia medyczna (odpowiednio 90 i 77 osób, tj. 7,5% oraz 6,4% ogółu doktorantów w analizowanym roku).

**Doktoranci według dyscyplin naukowych^a w województwie kujawsko-pomorskim
Stan w dniu 31.12.2013 r.**

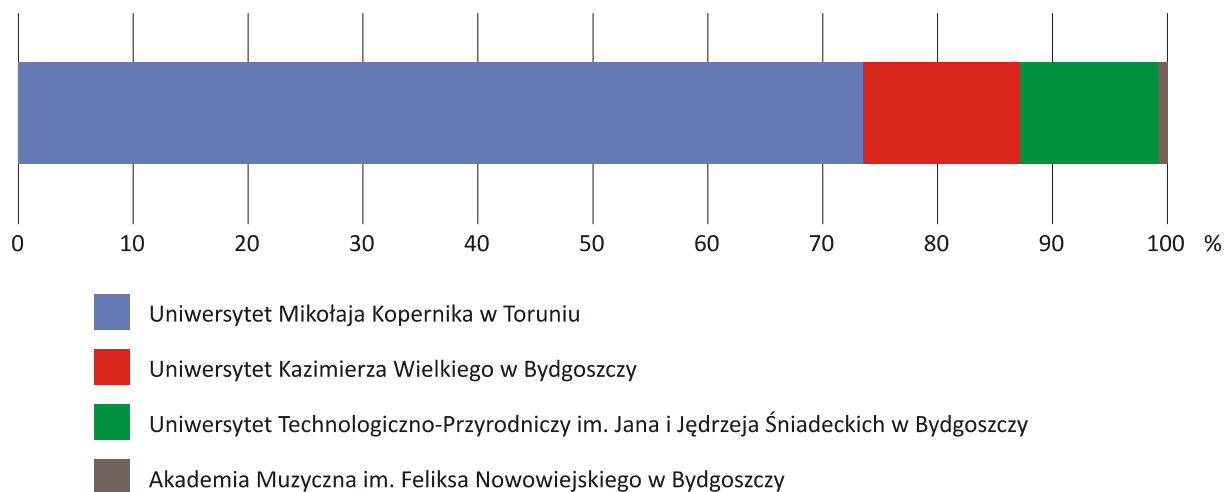
^a Ze względu na brak wyodrębnienia w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1065) dyscyplin naukowych w dziedzinach nauk teologicznych oraz nauk o zdrowiu na wykresie zaprezentowano doktorantów kształcących się w zakresie tych dziedzin nauk. ^b Wchodząca w skład dziedziny nauk technicznych. ^c Wchodząca w skład dziedziny nauk matematycznych.

Według stanu na 31.12.2013 r. w pełni sfeminizowaną dyscypliną naukową była należąca do kategorii sztuk plastycznych konserwacja i restauracja dzieł sztuki. Silnie sfeminizowana była także psychologia oraz ochrona i kształtowanie środowiska. W tych dziedzinach na jednego doktoranta przypadało odpowiednio 13 i 6 doktorantek. Natomiast zdecydowana przewaga mężczyzn wśród doktorantów była w zakresie budownictwa i eksploatacji maszyn, gdzie na jedną doktorantkę przypadało aż siedmiu doktorantów. Wyłącznie mężczyźni kształcili się w zakresie informatyki wchodzącej w skład dziedziny nauk technicznych.

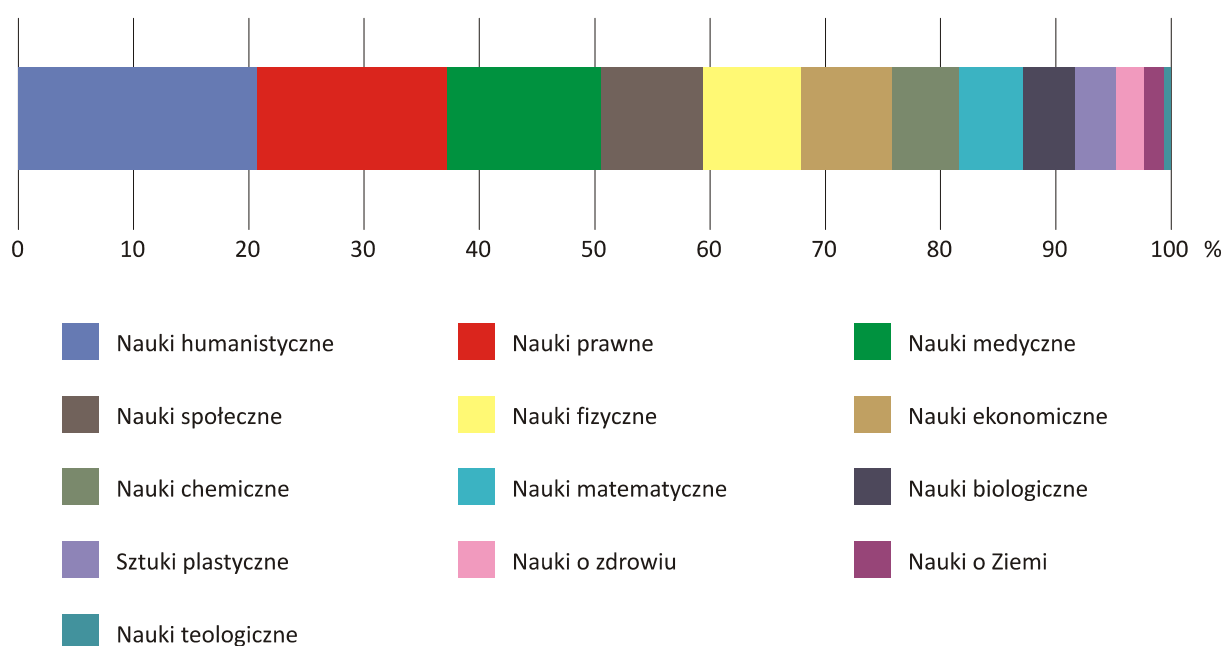
Według stanu na 31.12.2013 r. większość, bo 881 spośród 1198 doktorantów studiujących w województwie kujawsko-pomorskim, kształcił **Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu**.

Struktura doktorantów według szkół wyższych w województwie kujawsko-pomorskim Stan w dniu 31.12.2013 r.

Jednocześnie Uniwersytet ten miał najszerzą ofertę kształcenia. Prowadzone przez tę szkołę wyższą studia doktoranckie w analizowanym roku objęły 6 obszarów wiedzy, 13 dziedzin nauk, w tym 26 dyscyplin naukowych. Jednocześnie spośród 13 dziedzin nauk prowadzonych przez UMK jedynie 2 prowadzone były także przez inne szkoły wyższe w województwie.

Struktura doktorantów studiujących na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu według dziedzin nauk Stan w dniu 31.12.2013 r.

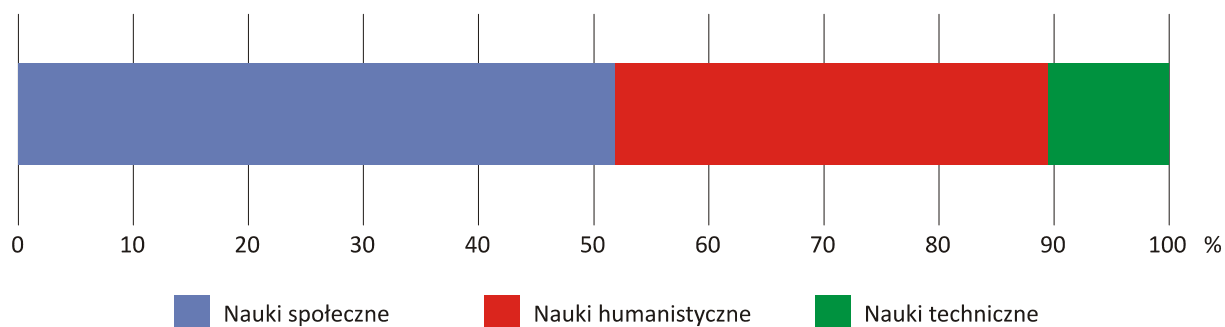
Wśród doktorantów UMK najliczniejszą grupą byli doktoranci nauk humanistycznych. Stanowili oni ponad 20% ogółu studentów trzeciego stopnia kształcących się na tej uczelni. W zakresie nauk humanistycznych Uniwersytet prowadził kształcenie w 7 dyscyplinach naukowych. Najliczniej reprezentowana przez doktorantów była historia. Tę dyscyplinę naukową studiował niemal co trzeci doktorant kształcący się w zakresie nauk humanistycznych. Drugą dziedziną nauk licznie reprezentowaną przez doktorantów kształcących się na UMK, były nauki prawne. W tym zakresie kształcenie na studiach trzeciego stopnia obejmowało tylko prawo. Studiowało je 16,5% ogółu uczestników studiów doktoranckich tej szkoły wyższej. Nieco mniej, bo 13,3% doktorantów UMK kształcił w zakresie nauk medycznych. W tej dziedzinie nauk kształcenie obejmowało 2 dyscypliny naukowe, tj. biologię medyczną i medycynę. Studiowało je odpowiednio 65,8% i 34,2% kształcących się w zakresie nauk medycznych doktorantów tej szkoły wyższej. Udział doktorantów uczestniczących w studiach trzeciego stopnia prowadzonych przez UMK w każdej z pozostałych dziedzin nauk nie przekroczył 10% ogólnej liczby doktorantów tej szkoły wyższej.

Analizując strukturę uczestników studiów trzeciego stopnia na UMK według płci zauważa się, że do najbardziej sfeminizowanych dziedzin nauk według stanu na 31.12.2013 r. należały nauki chemiczne, gdzie na 1 doktoranta przypadały 3 doktorantki. Mężczyźni zdecydowanie dominowali wśród kształcących się na naukach teologicznych. Stanowili oni ok. 80% ogółu kształcących się w zakresie tej dziedziny nauk doktorantów UMK.

W pozostałych szkołach wyższych w województwie liczba doktorantów była zdecydowanie niższa i wynosiła w przypadku Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy 162 osoby (tj. 13,5% ogółu studiujących w województwie doktorantów), Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy 145 osób (tj. 12,1%) oraz Akademii Muzycznej w Bydgoszczy 10 osób (tj. 0,8%).

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w analizowanym roku prowadził kształcenie na studiach trzeciego stopnia w zakresie 3 obszarów wiedzy i 3 dziedzin nauk, tj. nauk społecznych, humanistycznych oraz technicznych. Obejmowało ono łącznie 9 dyscyplin naukowych.

Struktura doktorantów studiujących na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy według dziedzin nauk Stan w dniu 31.12.2013 r.

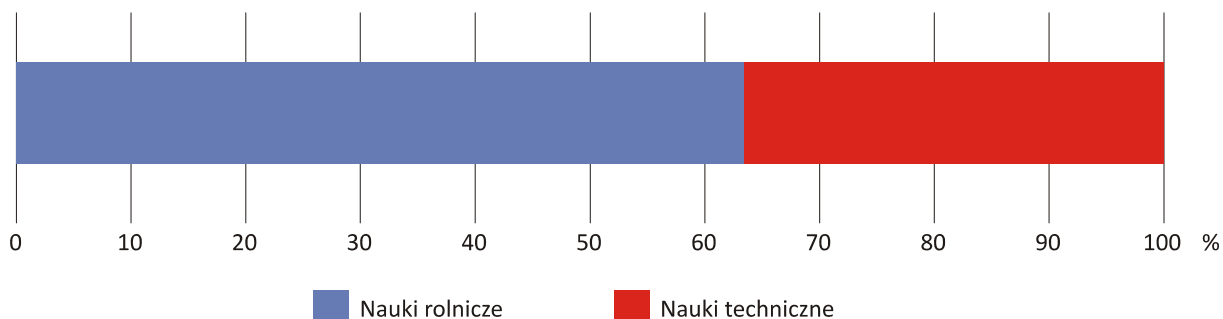
Ponad połowa kształcących się w tej szkole wyższej doktorantów studiowała dyscypliny wchodzące w skład nauk społecznych. W tym zakresie najwięcej było doktorantów pedagogiki (nieco ponad 44%), nieco mniej psychologii (ponad 33%), a relatywnie najmniej nauk o polityce (ponad 22%). Dużą grupę stanowili także doktoranci nauk humanistycznych. Niemal co 3 doktorant tej szkoły wyższej kształcił się w zakresie tej dziedziny nauk. W grupie doktorantów nauk humanistycznych najliczniejszą grupę stanowili kształcący się na kierunku historia. Stanowili blisko 40% ogólnej liczby doktorantów nauk humanistycznych

UKW. Liczną grupą byli także doktoranci językoznawstwa, których udział w ogólnej liczbie doktorantów nauk humanistycznych UKW wyniósł ponad 36%. W analizowanym roku najbardziej sfeminizowaną dziedziną nauk na UKW były nauki społeczne. Niemal 80% doktorantów tej dziedziny nauk stanowiły kobiety. Mężczyźni dominowali natomiast wśród doktorantów nauk technicznych. Na jedną studiującą w zakresie tej dziedziny nauk kobietę przypadało niemal pięciu mężczyzn.

Kolejną uczelnią wyższą w województwie kujawsko-pomorskim oferującą kształcenie na studiach trzeciego stopnia był **Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy**. W analizowanym roku na studiach trzeciego stopnia Uniwersytet ten prowadził kształcenie w zakresie 2 obszarów wiedzy i 2 dziedzin nauk (nauk rolniczych oraz nauk technicznych) i 5 wchodzących w ich skład dyscyplin naukowych.

Struktura doktorantów studiujących na Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy według dziedzin nauk
Stan w dniu 31.12.2013 r.

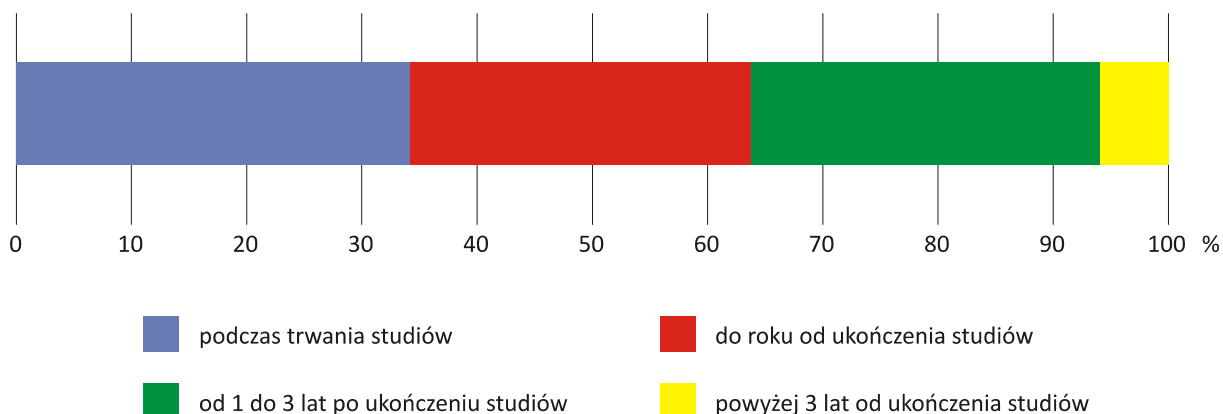
Większość, bo ponad 60% doktorantów tego Uniwersytetu, kształciło się w zakresie nauk rolniczych. Wśród doktorantów tej dziedziny nauk najliczniejsi byli studenci zootechniki (stanowili ponad połowę ogólnej liczby doktorantów nauk rolniczych). Zdecydowanie mniej było doktorantów dwóch pozostałych dyscyplin naukowych, wchodzących w skład nauk rolniczych, tj. agronomii i ochrony oraz kształtowania środowiska. Ich udział w ogólnej liczbie doktorantów kształcących się w zakresie nauk rolniczych był odpowiednio o 27,2 p.proc. i 29,3 p.proc. niższy niż było to w przypadku doktorantów zootechniki. W zakresie nauk technicznych, gdzie kształciło się 36,6% doktorantów tego Uniwersytetu, najliczniej reprezentowaną dyscypliną naukową była budowa i eksploatacja maszyn. Studia doktoranckie w tym zakresie realizowało ponad 77% doktorantów tej dyscypliny naukowej. Pozostałą grupę doktorantów tej dziedziny nauk stanowili studenci budownictwa. Podobnie jak w odniesieniu do analizowanych wyżej szkół wyższych, tak w przypadku UTP, zauważa się znaczące zróżnicowanie preferencji dotyczących kształcenia na studiach trzeciego stopnia według płci. Kobiety zdecydowanie dominowały wśród kształcących się w zakresie nauk rolniczych, gdzie stanowiły ponad 70% doktorantów. Mężczyźni natomiast nadreprezentowani byli w zakresie nauk technicznych, gdzie stanowili niemal 80% doktorantów.

W województwie kujawsko-pomorskim w analizowanym roku studia trzeciego stopnia prowadziła także **Akademia Muzyczna w Bydgoszczy**. Kształciła ona doktorantów w zakresie jednego obszaru wiedzy i jednej dyscypliny naukowej – instrumentalistyki – wchodzącej w skład dziedziny nauk jaką są sztuki muzyczne. Według stanu na 31.12.2013 r. na instrumentalistyce kształciło się 10 doktorantów. Wśród nich dominowali mężczyźni.

W 2013 r. w województwie kujawsko-pomorskim 152 doktorantów kształcących się na studiach trzeciego stopnia obroniło rozprawę doktorską. W przypadku ok. 1/3 z nich miało to miejsce podczas trwania studiów. Niemal taka sama część obron odbyła się w okresie do roku od ukończenia studiów, a także w okresie od roku do trzech lat po ukończeniu studiów.

Struktura broniących rozprawy doktorskie w 2013 roku według terminu obrony w województwie kujawsko-pomorskim

Niewiele, bo około 6% osób broniło rozprawę doktorską po ponad trzech latach od ukończenia studiów doktoranckich. Wśród kobiet broniących rozprawę doktorską dominowały te, dla których obrona nastąpiła w okresie od roku do trzech lat od ukończenia studiów doktoranckich (36,4% ogółu broniących rozprawy doktorskie kobiet). Inaczej było wśród mężczyzn, 40,6% z nich stanowiły osoby, których obrona rozprawy doktorskiej miała miejsce podczas trwania studiów.

Autorzy opracowania: Agata Kordowska; Referat Analiz i Badań Regionalnych
tel. 56 6117128

Redakcja merytoryczna, techniczna, skład i grafika komputerowa: Adam Mańkowski, Magdalena Miśko
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych

Informatorium: e-mail: InformatoriumUSBGD@stat.gov.pl, tel. 52 3669400